

מילי לא ממסרן לשליח

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף סו עמוד ב

גמ'. א"ר ירמיה בר אבא, שלחו ליה מבי רב לשמואל: ילמדנו רבינו, אמר לשנים כתבו ותנו גט לאשתי, ואמרו לסופר וכתב וחתמו הן, מהו? שלח להו: תצא, והדבר צריך תלמוד. מאי הדבר צריך תלמוד? אילימא משום דהוו להו מילי, ומספקא ליה: מילי אי מימסרן לשליח אי לא מימסרן לשליח, **והאמר שמואל, אמר רבי: הלכה כר' יוסי, דאמר: מילי לא מימסרן לשליח!** אלא לשמואל הא קא מיבעיא ליה: האי כתובו, אי כתב ידן אי כתב הגט. ותיפשוט ליה ממתני': אמר לשנים תנו גט לאשתי, או לשלשה כתבו גט ותנו לאשתי - הרי אלו יכתבו ויתנו! היא גופא קא מיבעיא ליה: כתובו, כתב ידן הוא או כתב הגט הוא. פשיטא דכתב הגט הוא! דקתני סיפא: אמר רבי יוסי, נומינו לשליח: אף אנו מקובלין, שאפי' אמר לב"ד הגדול שבירושלים תנו גט לאשתי - שילמדו ויכתבו ויתנו לה; אי אמרת בשלמא כתב הגט הוא - שפיר, אלא אי אמרת כתב ידן הוא, מי איכא בי דינא דלא ידעי מחתם חתימת ידיהו? אין, איכא בי דינא חדתא. ואי סבירא לן דהאי כתובו - כתב ידן הוא {לחתום לעדות, ולא כתיבת הגט}, הא כתב הגט כשר {שהשליחים יאמרו לסופר לכתבו בשבילם}? **והאמר שמואל, אמר רבי: הלכה כר' יוסי, דאמר: מילי לא מימסרן לשליח! אמרי: אי סבירי לן דכתובו - כתב ידן הוא, כתב הגט נעשה כאומר אמרו, ומודה ר' יוסי באומר אמרו.**

Isolation of variables

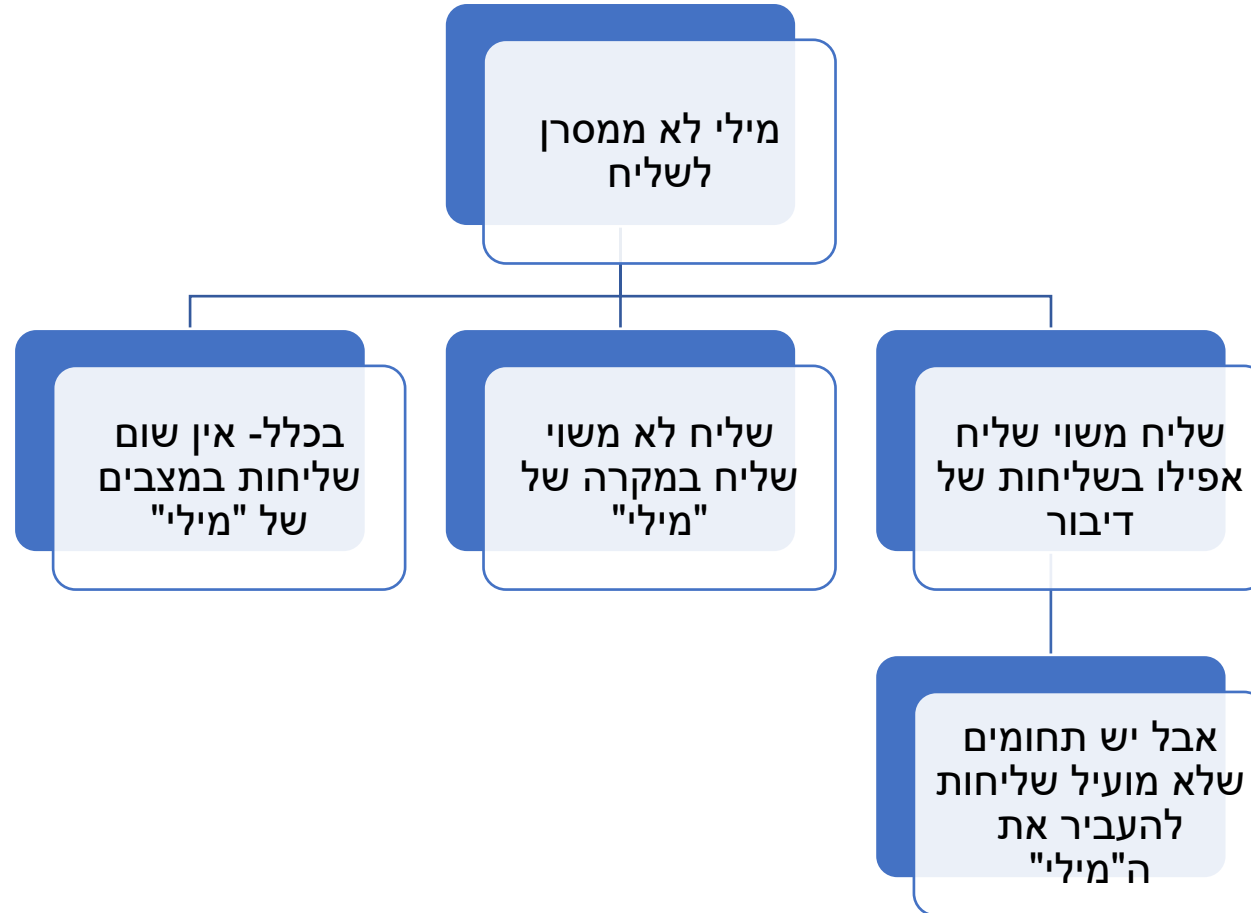

• חסרון
בשליחות

• אין דרך
להעביר
אותם

• החסרון
במילי

היקף הדין של "מילי לא ממסרן לשליח"

מהרי"ט - אין שליחות כלל בשליחות שאין בו מעשה

שו"ת מהרי"ט חלק א סימן קכז

ותו דדוקא לתרומה הוא דאתרבי שליחות מאתם גם אתם כדאמרינן בריש האיש מקדש אבל להקדש אין בו דין שליחות שנראה לי הדברים שאם אמר אדם לחבירו צא והקדיש שור אחד משוורי אין בו דין הקדש דמילי נינהו וקי"ל דמילי לא ממסרן לשליח אף במתנה דקיימא לן כשמואל בדיני דאמר מתנה הרי היא כגט כדאמרינן בפ' התקבל ומיהו תרומה חשיבא מעשה אף על גב דפרכינן בפרק האיש מקדש מה לתרומה שכן ישנה במחשבה פירוש שנותן עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר מכל מקום מחשבת תרומה חשיבא כמעשה וכן מוכח בפרק האומר אהא דאמרינן מעשה מוציא מיד מחשבה מוציאה אינו מוציאה לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה ופרכינן מיד מחשבה מיהת תיפוק והקשו בתוספות לפרוך נמי גבי תרומה לעיל לרבי יוחנן דאמר אם עד שלא תרם בטל אין תרומתו תרומה אבל אם משתרם בטל תרומתו תרומה אפילו תרם השליח במחשבה ויש לומר דמחשבת תרומה היה יודע דכמעשה דמי דכתיב ונחשב לכם תרומתכם והויא כאילו תרם בידיים עד כאן לשונם אבל דבור של הקדש מילי נינהו ולא ממסרן לשליח.

רמב"ם הלכות גירושין פרק ב הלכה ה
וצריך שיאמר הבעל עצמו לסופר כתוב ולעדים חתומו, הרי שאמרו לו בית דין או שנים נכתוב גט לאשתך ואמר להם כתובו אם כתבו הן עצמן
וחתמו בו הרי זה כשר, אבל אם אמרו הם לסופר וכתב ולעדים וחתמו אף על פי שחזרו ונתנוהו לבעל וחזר ונתן גט זה לאשתו בפני עדים הרי זה
גט בטל, שהרי כתבו מי שלא אמר לו הבעל לכתבו.

רמב"ם הלכות גירושין פרק ב הלכה ו
אמר לשנים או לשלשה אמרו לסופר ויכתוב גט לאשתי ואמרו לעדים ויחתומו ואמרו לסופר וכתב ולעדים וחתמו או שאמר לשנים אמרו לסופר
ויכתוב גט לאשתי ואתם חתומו הרי זה גט פסול, ומתיישבין בדבר זה הרבה מפני שהוא קרוב להיות גט בטל. +/השגת הראב"ד/ [הרי זה גט
פסול וכו' עד] וכל מקום שנ' פסול הוא פסול מדברי סופרים. א"א בגמרא שלנו הרי הגט בטל עד שיאמר לסופר וכו' פרק קורדיקוס (/גיטין/ עא). +

רמב"ם הלכות זכיה ומתנה פרק ד הלכה י
המתנה כגט שאינ אדם יכול למסור דברים לשליח, כיצד אמר לשלשה אמרו לפלוני ופלוני שיכתבו ויחתמו בשטר מתנה ויתנוהו לפלוני אין זה
כלום, ואם אמרו לאותן העדים וכתבו ונתנו למקבל לא קנה, וכן אם אמר לשנים כתבו וחתמו בשטר מתנה ונתנוהו לפלוני אינן יכולין לומר לסופר
לכתוב אלא הן עצמן כותבין כמו בגט. +/השגת הראב"ד/ לא קנה וכו'. א"א ה"ה =הוא הדין= אם אמר להם תנו עכ"ל. +

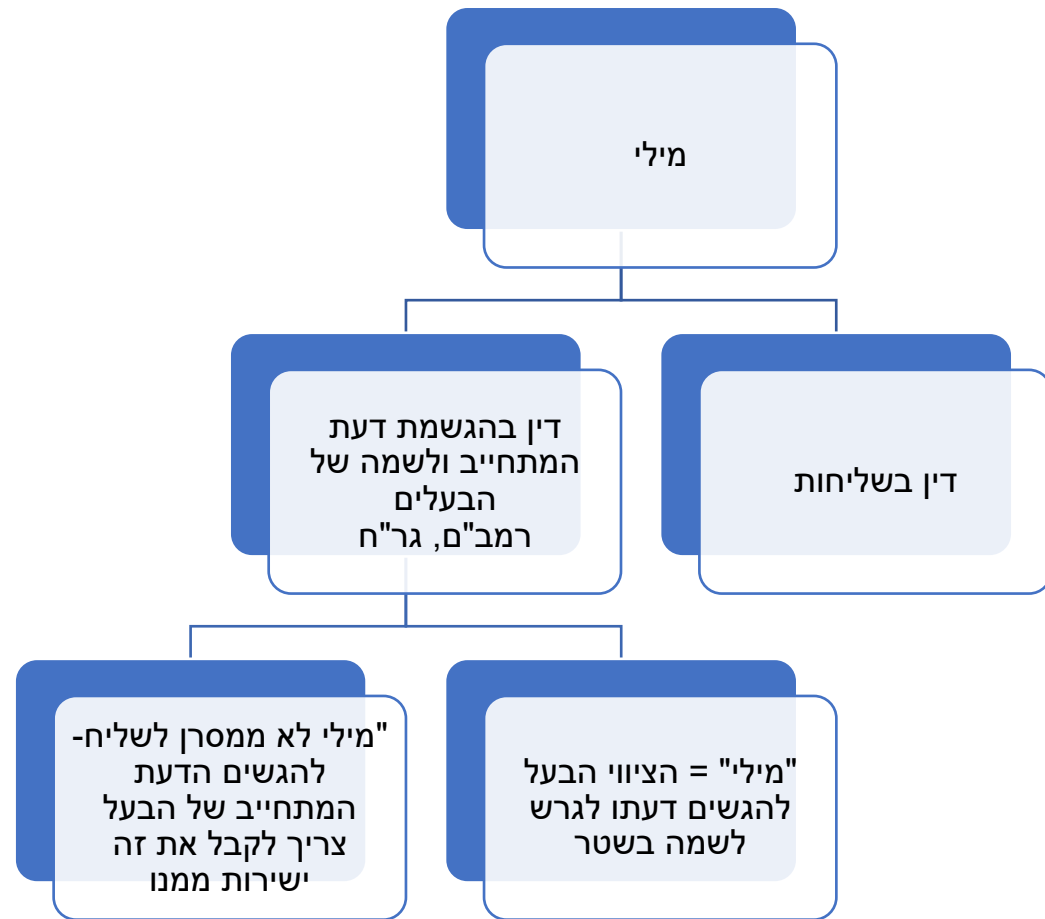
רמב"ם הלכות אישות פרק ג הלכה יח

שליח האיש שקידש אומר לה הרי את מקודשת לפלוני בכסף זה או בשטר זה, ואם שליח האשה הוא שמקבל הקידושין אומר לו הרי פלונית
ששלחה אותך מקודשת לי והוא אומר לו קידשתיה לך או ארסתיה לך או נתתיה לך לאשה וכל כיוצא בזה. וכן המקדש על ידי האב אומר לו הרי
בתך פלונית מקודשת לי והוא אומר לו קדשתיה לך, ואם אמר האב או השליח הין דיו ואפילו שתק, ואם היו עסוקין בענין ונתן לאב או לשליח ולא
פירש ולא אמר דבר דיו, ואם קידש בשטר אינו כותבו אלא מדעת האב או מדעת השליח, וכן בכל הדברים כולן של קידושין כדין האיש עם
האשה כך דין שליח עם שליח או עם האב.

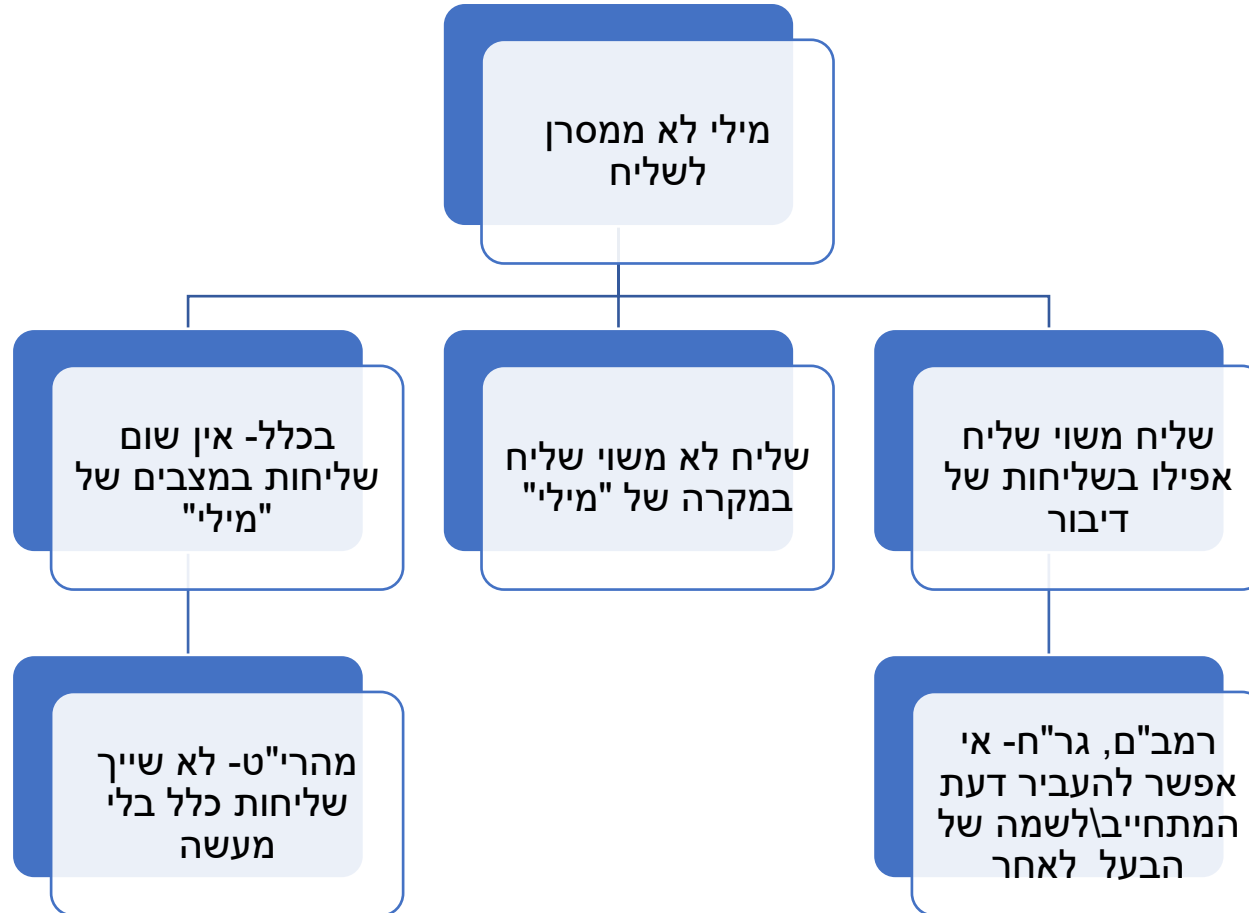
חידושי ר' חיים הלוי הלכות אישות פרק ג הלכה יח

הרי דעיקר הך דינא דמילי לא מימסרי לשליח הוא בכל דבר דצריך דעת בעלים... היינו משום דהכתיבה בשאר שטרות אין בה שום דין שטר, ולא חל עלה דין מעשה בעלים, ורק החתימה דזהו עיקר שטרא, ובזה הוא דבעינן דעת בעלים, משא"כ בגט דבעינן כתיבה לשמה ממילא חייל עלה דין מעשה בעלים, וכל היכא דבעינן מעשה בעלים אמרינן בזה מילי לא מימסרן לשליח, אבל אה"נ דעיקר הך דינא דמילי לא מימסרן לשליח לא הוי דין מסויים בגט רק דהוי דין בכל דבר דצריך מעשה בעלים ודעת בעלים, וכל זה פשוט מסוגיא שהבאנו... דבכל שטרות לא בעינן דעת המתחייב רק דעת מי שעושה את השטר... דהא מיהא דאשוויי השטר לשמה הבעל הוא שעושה אותו, ומדעתו הוא דנעשה השטר לשמה, וכמו שבעיקר הדין שטר הכל נעשה ע"י דעת הבעל כמו כן חלות הדין לשמה בהשטר הוא ג"כ רק ע"י הבעל, ודעת האשה נהי דמעכב בדין לשמה דבלא דעתה לא הוי לשמה ובעינן גם דעתה בלשמה, מ"מ לא היא העושה את השטר לשמה, ומעתה הרי י"ל בדעת הרמב"ם, דס"ל דהא דמילי לא מימסרן לשליח ולא חייל דין ציווי בעלים ע"י שליח, הוא רק בבעל דהוא העושה את השטר, והוא העושה את השטר לשמה, ובעינן מעשיו בהשטר, ולזה הוא דלא מהני שליחות במילי, משא"כ לגבי האשה דלא בעינן מעשיה כלל, ורק דעתה בלבד, בזה לא מצינו דלא תהני שליחות, וע"כ זהו שפסק דמהני גם דעת השליח, וכמו שנתבאר.

היקף הדין של "מילי לא ממסרן לשליח"

אופי הדין - אם אין שליח עושה שליח במילי, למה?

מילי - רש"י

רש"י גיטין כט עמוד א
רבא אמר - התם היינו טעמא דלא משוו שליח שלא מסר להם אלא דברים ואין בדברים כח להיות חוזרים ונמסרים
לאחר אבל גט דאית ביה מששא חוזר ונמסר.

רש"י מסכת גיטין דף סו עמוד ב

אי נימא מילי אי מימסרן לשליח - וכשר ודברים שנאמר לשליח זה אם יכול למוסרן לשליח אחר.
אי לא מימסרן - ופסול דהכא מילי בעלמא מסר להו ואינן חוזרין ונמסרין לסופר ולא דמי למוסר גט לשלוחו שיכול לחזור
ולעשות שליח אחר.

והאמר שמואל כו' הלכה כר' יוסי - דמתני' וכיון דפריש שמואל טעמא דר"י משום דמילי לא מימסרן לשליח הוא היאך כשר
הא מילי נינהו ומשני אי הוה סבירא לן ופשיטא לן דכתובו דקאמר לא הוי אלא כתב ידן איכא למימר דכתב הגט מדלא
קפיד עליה נעשה כאומר אמרו לסופר ויכתוב וקס"ד דמודה רבי יוסי באומר אמרו.

מה הבעיה של
"מילוי"

שליח 2

מסירת ה"מילוי"

שליח 1

רש"י- אין שום
דרך להעביר את
הדיבור לשני

שו"ת הריב"ש סימן רכח

{על דבר מינוי אנשים לסמכות על הקהל, האם הגוף המורשה לכך יכולים למנות שליח לברור אנשי הוועדה}

תשובה: נראה, שבכל התורה כלה שליח עושה שליח, אף על גב דלא פירש לו הבעל דבר, במידי דליכא קפידא ולא הוה מילי. דכיון דאית לן הכי בגרושין, כדנפקא לן בפ' האיש מקדש (מ"א): ושלחה, מלמד שהשליח עושה שליח, הכי נמי אמרינן במילי אחריני, משום דילפינן מגרושין. ואף על גב דכי בעינן למילף התם קדושין מגרושין, פרכינן: מה לגרושין שכן ישנן בעל כרחיה! וכן כי בעינן למילף תרומה מגרושין, פרכינן: מה לגרושין שכן חול! היינו למילף עקר שליחות מהתם, שיהא אפשר לעשותו ע"י שליח; אבל בתר דאית לן דבכל התורה כלה שלוחו של אדם כמותו, שפיר ילפינן מגרושין, שהשליח עושה שליח, ולא פרכינן דגלויי מלתא בעלמא הוא. ועוד י"ל בדרך אחרת, דכי ילפינן (שם /קדושין/ מ"ב): שלוחו של אדם כמותו, מדכתיב בפסח: ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל, **כמותו ממש ילפינן**; שהרי קרא השליח בשם כל הקהל, **וא"כ השליח כבעלים לגמרי**. ובגרושין, דלא קרא השליח בשם הבעל, אלא שריבה הכתוב מושלח שהבעל יכול לגרש ע"י שליח, איצטריך רבויא אחרינא לומר שהשליח עושה שליח. והשתא לא אצטריך לרבויא בגרושין שהשליח השני יוכל לעשות שליח שלישי, ואף על פי שהדין כן, כדאיתא בפרק כל הגט (כ"ט:), **משום דכיון דשלוחו של אדם כמותו לגמרי, כדנפקא לן מפסח, הרי גם השליח הב' יהיה כמו השליח הראשון לגמרי, ויכול למנות גם הוא שליח ג' וכן לעולם**. ומדגלי קרא בגרושין, שהשליח עושה שליח, גם השליח השני עושה שליח ג', בגרושין כמו בפסח, ולא פרכינן: מה לקדשים שכן רוב מעשיהם ע"י שליח, או: שכן ישנם במחשבה, דגלויי מילתא בעלמא הוא. וכיון דנפיק לן מפסח וגרושין שליחות בכל התורה כלה, **אית לן שהוא כמותו לגמרי, והשליח ראשון עושה שליח שני, ושני שלישי, וכן לעולם, במידי דליכא קפידא, אף על פי שלא פירשו הבעלים לשליח ראשון שיוכל למנות אחר תחתיו...**

ריב"ש רכח

ומ"מ, אף על גב דבעלמא שליח עושה שליח, היכא דליכא קפידא, בנדון זה נראה שהנאמנים והב"ד, שהם שלוחי הקהל לעשות ברירת השלשים, לא היו יכולין למנות אחרים תחתיהם לעשות הברירה ההיא, כיון שלא פורש כן ביכולת הנתון להם. לפי שיש קפידא גדולה בדבר זה, שהרי בברירת השלשים תלוי כל עניני הקהל...

ובר מן דין, אפי' לא היה קפידא בדבר, אפי' הכי אין יכולין למנות אחרים תחתיהם, כיון שלא פורש בכח הנתן להם. לפי שנתנת רשות לנאמנים ולב"ד לעשות ברירת השלשים מילי נינהו, ומילי לא מימסרן לשליח. דלא דמי לבעל המוסר גט לשליח להוליך לאשתו, דלאו מילי נינהו, אלא הגט שיש בו ממש מסר לו, ומעתה נעשה שלוחו ויכול למוסרו לשליח שני. וכן מורשה שכתב לו: זיל דון והנפק לנפשך, נעשה שליח ויכול להרשות לאחר גוף הממון ולהיות השני שליח עליו כמוהו, כל היכא דליכא טעמא דאין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר. אבל לעשות ברירה, אין כאן דבר נמסר, אלא דברים בעלמא, והוא עצמו כשמקיים שליחותו מהני, ונעשה שליח על השליחות ההוא, אבל אין יכול למסרן לשליח שני. דקיי"ל כר' יוסי, דאמר (גיטין ס"ו:), שאפי' אמר לב"ד הגדול שבירושלים: תנו גט לאשתי, הרי אלו ילמדו ויכתבו ויתנו; ואמרינן טעמא בגמ': משום דמילי לא מימסרן לשליח. ואף על פי שהם ב"ד, ולא אמר להם בפירוש: כתבו, אלא: תנו, מ"מ, כיון שבידם לכתוב אם ירצו, הרי נעשו שלוחים לכתוב, ואין יכולין לומר לאחרים לכתוב ולחתום, דמילי לא מימסרן לשליח; ואף על גב דאניסי, דהא אין יודעים לכתוב, כדקתני: הרי אלו ילמדו ויכתבו. ואפי' ר' מאיר נמי מודה באומר לשלשה: כתבו ותנו, שיכתבו ויתנו, אינהו אין, שליח לא; כדאיתא בפרק כל הגט (כ"ט); ואמר רבא התם טעמא: משום דמילי לא מימסרן לשליח. ושמואל נמי אמר התם, דשליח מתנה כשליח הגט, ולא יאמרו לאחרים לכתוב, דמילי נינהו, ולא מימסרן לשליח. בנדון זה נמי, מהאי טעמא אין הבוררים הראשונים יכולים למנות לאחרים תחתיהם, אא"כ נתן להם רשות בפירוש לעשות כן, דאז הוי כאלו הקהל עצמם בררו אלו השנים.

מה הבעיה של
"מילי"

שליח 2

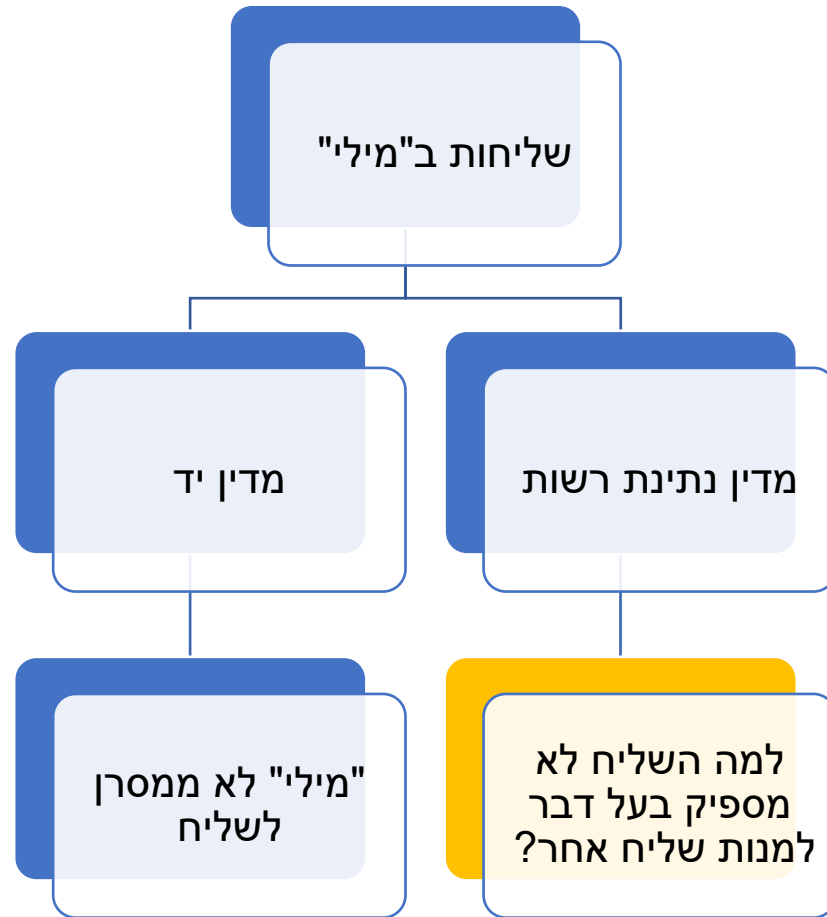
מסירת ה"מילי"

שליח 1

רש"י- אין שום דרך
להעביר את הדיבור
לשני

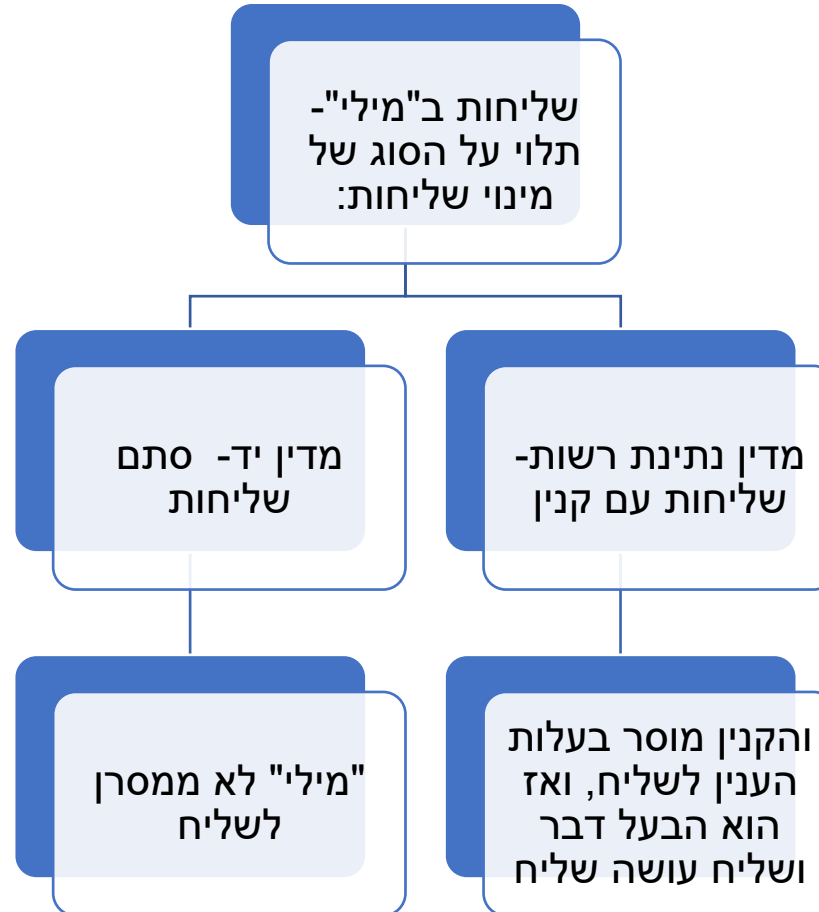
ריב"ש- בשעה שהוא
מנסה להעביר הוא
לא לובש הכובע של
שליחות

חידושי הרשב"א מסכת קידושין דף מא עמוד א
מלמד שהשליח עושה שליח. וא"ת בשלמא שליח דידיה משוי שליח אבל שליח דידה היכי משוי שליח והא מילי נינהו ומילי לא מימסרן לשליח, כדאמרינן בהמביא תניין /כל הגט/, **ותירץ הרב ברצלוני ז"ל דהכא בדשויה איהי שליח בקנין דאלים לשוויי שליח**, ומסתברא בשנתנה לו רשות לשוויי שליח, דלא אמרינן מילי לא ממסרן לשליח אלא כשהשליח עושה אותו שליח מדעתו, אבל מדעת בעלים משוי שליח, וכדמוכח התם דהא באומר אמרו שליח עושה שליח, א"נ בשחלה שליח או שנאנס שהשליח עושה שליח, משום דסתמא דמלתא כל שחלה דעת בעלים שימנה השליח שליח, וה"נ בכה"ג מיירי, ולא באו כאן אלא ללמד שהבעלים רשאים למנות שליח ושהשליח שלהן ממנה שליח כדיניה.

ר"י ברצלוני

מה הבעיה של "מילי"

שליח 2

מסירת ה"מילי"

שליח 1

רש"י- אין שום דרך
להעביר את הדיבור
לשני

ר"י ברצלוני- סתם שליח
הוי רק יד, ולא בעל
דבר. וצריך קנין כדי
להיות בעל דבר לעשות
שליח אחר

ריב"ש- בשעה שהוא
מנסה להעביר הוא לא
לובש הכובע של שליחות

פסקי רי"ד מסכת קידושין דף מא עמוד א

ואינו דומה שליח דאשה לשליח דבעל, דדוקא שליח דבעל הוא משוי שליח, כדתנן עושה בית דין ומשלחו אבל שליח דאשה לא מצי לשוויי שליח אחר משום דמילי נינהו שלא מסרה לו האשה אלא דברים בעלמ' התקבל לי גיטי, וקימ' לן כר' יוסי דאמ' מילי לא מימסרן לשליח, בפ' האומ' התקבל לי גיטי, ולא דמי לשליח דבעל דמסר ליה חפצא ומצי לשוויי שליח. אשכחן בגירושין בקידושין מנלן, וכי תימ' נילף מגירושין, איכא למיפרך מה לגירושין שכן ישנן בעל כרחה, אמ' קרא ויצא' והיתה, מקיש הויה ליציאה, מה יציאה משוי שליח אף הויה משוי שליח. וכתב רבינו יצחק זצוק"ל, וכי היכי דבגירושין מצי שליח לשווייה שליח הכי נמי גבי קידושין אלא מיהו לא משוי שליח אלא היכא דאניס דומיא דשליח דגירושין, ואינו נר' לי, דכי ילפינן קידושין מגירושין דוקא שליח ראשון, אבל [לא] שהשליח יעשה שליח דמילי נינהו, שאומ' לו צא וקדש לי אשה, ואפי' אם מסר לו שום חפץ לא דמי לגט, שהגט הוא דבר המגרש, שאם נאבד אין כח בשליח לגרשה, אבל חפץ הקידושין שמסר לו אם נאבד יכול לקדשה לו משלו, נמצא שעיקר השליחות מילי הוי והילכך לא מימסרן לשליח, אך אם קידשה בשטר שהוא דומה לגט.

מה הבעיה של "מילי"

שליח 2

מסירת ה"מילי"

שליח 1

רש"י- אין שום דרך להעביר את הדיבור לשני

רי"ד - דרך כלל אין שליח עושה שליח, אבל אם החפצה היא ה"בעל סמכות" אפשר להעביר

ר"י ברצלוני- סתם שליח הוא רק יד, ולא בעל דבר. וצריך קנין כדי להיות בעל דבר לעשות שליח אחר

ריב"ש- בשעה שהוא מנסה להעביר הוא לא לובש הכובע של שליחות

מרדכי מסכת קידושין פרק האיש מקדש [המתחיל ברמז תקד]

הגה"ה [רמז תקה] פסק הקדוש מדרוש דהעושה שליח לקדש אשה ומסר לו הטבעת לקדש אפילו איתניס בדרך אינו יכול לעשות שליח אחר משום דמילי נינהו ומילי לא ממסרן לשליח ואף על גב דגבי גט קי"ל שליח עושה שליח ולא הוי מילי משום מסירת הגט הכא נמי הא איכא מסירת הטבעת לא דמי דגבי גט אשה מתגרשת בע"כ ומיד כשיגיע הגט ליד השליח הרי היא כאילו מגורשת הלכך לא הוי מילי שהרי השליח יכול לגרשה בעל כרחה דיד השליח כיד הבעל אבל שליח של קדושין אם לא תאבה האשה אינה מתקדשת הלכך ה"ל מילי ועיין פרק התקבל. עוד פי' [רמז תקו] דמי שקדש ע"י שליח לא יקדש פעם אחרת בשעת חופה שלא להוציא לעז על קדושין הראשונים שהעולם יאמרו אין קדושי שליח כלום ואתו למישרי אשת איש ע"כ הגה"ה:

מה הבעיה של "מילי"

שליח 2

קדוש מדרוש- רק בגט
שכאילו כבר מגורשת,
ושאפשר לגרשה בעל כרחה
השליח נחשב כיד בעל
הבית לעשות שליח אחר

מסירת ה"מילי"

רש"י- אין שום דרך להעביר
את הדיבור לשני

שליח 1

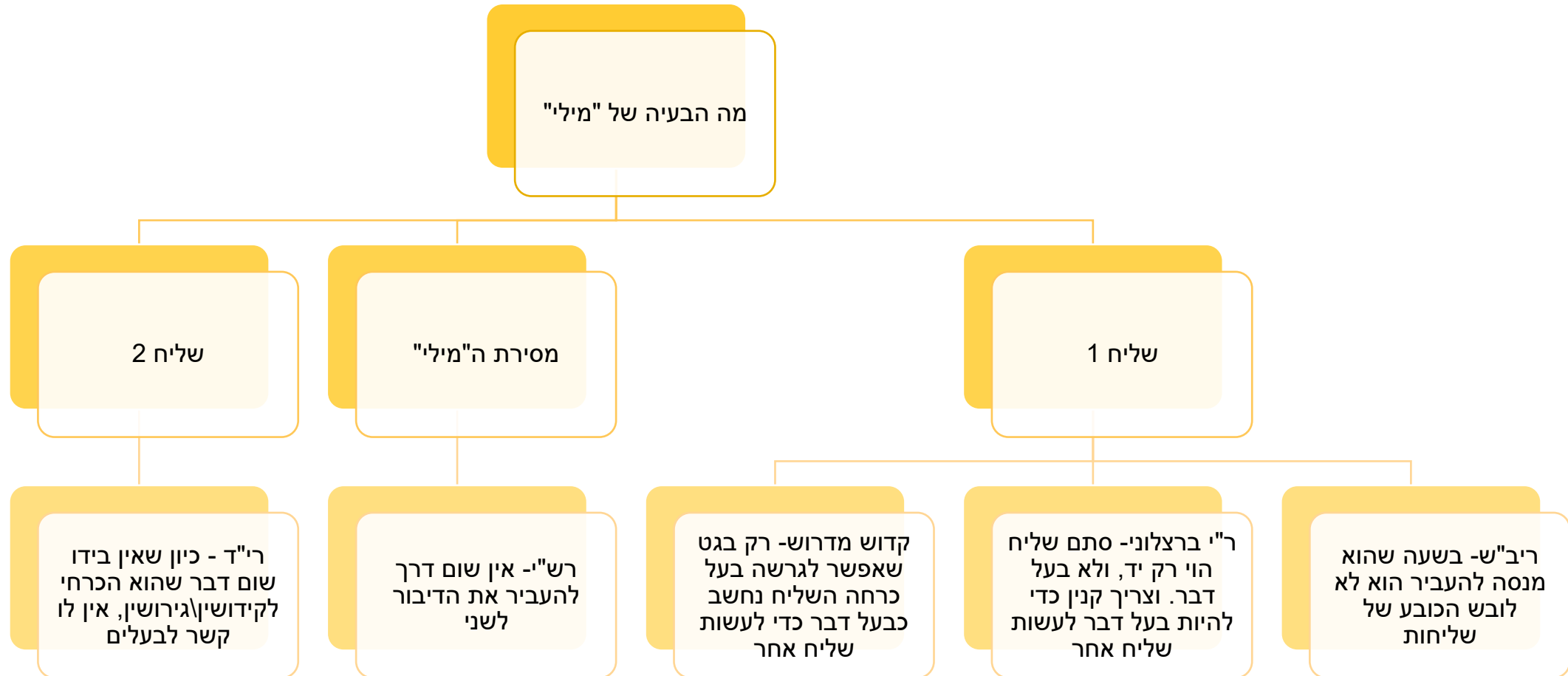
רי"ד – דרך כלל אין שליח
עושה שליח, אבל אם
החפצה היא ה"בעל סמכות"
אפשר להעביר

רי"י ברצלוני- סתם שליח הוי
רק יד, ולא בעל דבר. וצריך
קנין כדי להיות בעל דבר
לעשות שליח אחר

ריב"ש- בשעה שהוא מנסה
להעביר הוא לא לובש
הכובע של שליחות

Alternative reading of Rid and Mordechai

שליחות, מילי, ושליח
עושה שליח

שליח כיד

צווי דינים

שליח כבעל דבר

מילי לא ממסר לשליח
כיון שאינו בעל דבר,
אבל כשיש חפצה של
הבעלים שמעביר לשני,
השני הוא היד עכשיו

ר"י ברצלוני- סתם
שליח הוי רק יד, ולא
בעל דבר. עם קנין
הופכים אותו לבעל דבר

השליח בעל דבר רק
כשהוא בתפקיד

שליח לעולם משוי
שליח, אבל לפעמים יש
צורך גם ליצירת
"לשמה"

רי"ד

רש"י?

ריב"ש- ובמילי הוא לא
מתפקד אלא בזמן
עשיית השליחות ממש.

רמב"ם